

ωρήσει τὸ γῆρας ὡς τὸν καιρὸν τῆς εὐδαιμονίας, καὶ ἂν ἦτο δυνατόν νὰ ἡσυχάζῃ τις ἐν τῇ παρακμῇ καὶ ἀδυναμίᾳ τῆς ζωῆς, πιθανὸν ὅτι αἱ ἡμέραι τῆς ἀκμῆς καὶ ῥωμαλεότητος ἤθελον εἶσθαι εὐδαιμονες· ὅτι ἡ μεσημβρία τοῦ βίου ἦτον ἐνδεχόμενον νὰ ἦναι λαμπρά, ἐὰν τὸ ἐσπέρας ἡδύνατο νὰ ἦναι γαλήνιον.

Κατὰ δὲ τὴν γνώμην τῆς βασιλόπαιδος, ὁ σοφὸς πρεσβύτες ἐλάλησεν οὕτω, διότι πάντοτε τὸ γῆρας εἶναι μεμφίμοιρον καὶ δυσμενές, ἀγαλλόμενον νὰ κόπῃ τὰς ἐλπίδας τῶν νεωστὶ εἰσελθόντων εἰς τὸν κόσμον. Εἶχεν ἰδεῖ μεγάλους κτηματίας, οἵτινες ἐπέβλεπον μετὰ φθόνου εἰς τοὺς κληρονόμους τῶν, καὶ γνωρίζει πολλοὺς, οἵτινες ἐχαίροντο τὰς ἡδονὰς μόνον ἐν ὅσῳ ἡδύνατο εἰς ἑαυτοὺς νὰ τὰς περιορίζωσι.

Κατὰ τὴν εἰκασίαν τῆς Πεκουᾶς, ὁ ἄνθρωπος ἦτο μᾶλλον προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν παρ' ὅσον ἐφαίνετο, καὶ τὰ παράπονά του προήρχοντο ἐκ μανιακῆς βαρυθυμίας· ἡ τοῦλάχιστον ἀτυχῶς ζήσας, ἔλαβεν ἀπέχθειαν πρὸς τὴν ζωὴν. Διότι, παρετήρησεν ἡ Πεκουᾶ, οὐδὲν εἶναι κοινότερον παρὰ τὸ νὰ καλῶμεν τὴν ἰδίαν ἡμῶν κατάστασιν, κατάστασιν τοῦ κόσμου.

Ὁ Ἰμλακος, ὅστις διόλου δὲν ἐπεθύμει νὰ βλέπῃ αὐτοὺς κατηφεῖς, ἐμειδίασεν εἰς τὰς παρηγορίας, τὰς ὁποίας τόσον εὐκόλως προσεπορίζετο ἕκαστος· καὶ ἐνθυμήθη ὅτι κατὰ τὴν αὐτὴν ἡλικίαν εἶχε τὴν αὐτὴν πεποίθησιν περὶ ἀμίκτου εὐδαιμονίας, καὶ τὴν αὐτὴν γονιμότητα παραμυθητικῶν ἐφευρημάτων. Ἐκρίνε δὲ φρονιμώτερον νὰ μὴ μεταδώσῃ αὐτὸς, ἀλλὰ ν' ἀφήσῃ τὸν χρόνον καὶ τὴν πείραν νὰ ἐντυπώσωσιν εἰς τοὺς εὐγενεῖς μαθητάς του τὴν δυσάρεστον ἀλήθειαν. Ἡ βασιλόπαις καὶ ἡ σύντροφος κυρία ἀπεσύρθησαν· ἡ φρενοβλάβεια τοῦ ἀστρονόμου δὲν ἔφευγεν ἀπὸ τὸν νοῦν τῶν· παρεκάλεσαν δὲ τὸν Ἰμλακὸν νὰ ἀρχίσῃ τὰ καθήκοντα τοῦ νέου ὑπουργήματος, καὶ κατὰ τὴν ἐπαύριον νὰ ἀναβάλλῃ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου.

Τὸ τέλος εἰς τὸν προσεχῆ ἀριθμὸν.

Οἱ ἔμποροι τῆς Ἀντουερπίας ἦσαν ἓνα καιρὸν οἱ ἐν Εὐρώπῃ πλουσιώτατοι. Πρὸς διασάφησιν τούτου, ἱστορεῖται περὶ τίνος ὀνομαζομένου Ἰωάννου Δάενς, ὅτι ἐδάνεισεν ἐν ἑκατομμύριον φλωρίων εἰς Κάρολον τὸν Πέμπτον, διὰ τοὺς ἐν Οὐγγαρίᾳ πολέμους του, καὶ ὅτι ἔλαβεν τὴν βασιλικὴν ὁμολογίαν· ἐπιστρέψας δὲ ὁ ἀποκράτωρ ἐκ τῆς μάχης, ἐγευματίσας μετὰ τοῦ ἐμπορίου, ὅστις, μετὰ θαπνηρότατον συμπόσιον, ἔφερεν εἰς τὸ μέσον τὴν ὁμολογίαν, ὅχι ὅμως διὰ νὰ πληρωθῇ, ἀλλὰ διὰ νὰ τὴν καύσῃ, — καὶ οὕτως τὴν ἔκαυσεν εἰς πῦρ ἐκ τεμαχίων κινναμώμου.

ΟΤΑΝ ἐνάρετοι ἄνδρες περιπέσωσιν εἰς διενέσεις, ἐνδέχεται εἰς μόνον ἐξ αὐτῶν νὰ σφάλῃ κατὰ πρῶτον· ἀλλ' ἐὰν ἡ ἔρις διαρκέσῃ ἐπὶ πολλὸν, ἀμφότεροι ὡς ἐπιτοπλεῖστον καταντῶσιν ἐνοχοί.

Η ΚΙΡΚΑΣΣΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΚΙΡΚΑΣΣΟΙ.

[Συνέχεια καὶ Τέλος. Ἰδε Σελ. 133-135, 155-156.]

Αἱ νεάνιδες τῶν μεγιστάνων ἡ εὐγενῶν καταγίνονται μετὰ πολλῆς σπουδῆς εἰς τὴν διάταξιν τοῦ κεφαλοδέσμου τῶν· ὑπὸ τὴν καλύπτραν φοροῦσι κόκκινον φέσιον, ὅπερ ἀσφαλίζουν κατὰ τὸ μέτωπον διὰ ταινίας μαύρου Μαροκινῶ δέρματος, καὶ κοσμοῦσι μὲ ἀργυρᾶ κομβία· πρέπει δὲ εἰς αὐτὰς ἄριστα. Ὁ ἱματισμὸς τῶν ὑπάνδρων γυναικῶν εἶναι προσέτι ὠραῖος. Ἀλλὰ, διὰ νὰ τὰς θαυμάζῃ τις, πρέπει νὰ τὰς βλέπῃ μόνον κατ' οἶκον· διότι καθ' ὁδὸν, βραδῆως καὶ παρημελημένως βαδίζουσαι, καθίστανται δυσάρεστοι εἰς τὸν ὀφθαλμὸν Εὐρωπαίου, συνειθισμένου εἰς τὴν ζωηρὰν καὶ κομψὴν κίνησιν τῶν ὁμογενῶν του. Καὶ αὕτη ἡ μακρὰ κόμη, ἡ χαριέντως καταχεομένη ἐπὶ τοῦ τραχήλου καὶ τοῦ στήθους τῆς ἐρασμίας Κιρκασσίδος· ἡ καλύπτρα ἡ ῥιπτομένη περὶ αὐτῆς μετὰ μαγικῆς τινος τέχνης· τὸ ἱμάτιόν της σφιγντὰ μὲν ἐμπεπορημένον ἄνωθεν, δεικνύον δὲ κάτωθεν τὰς πλατείας ἀναξυρίδας—ταῦτα πάντα γίνονται γελοιωδῶς ὀχληρὰ καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Κιρκασσὶς σηκωθῇ ἀπὸ τὸν σοφᾶν της. Αἱ Κιρκασσίδες εἶναι ὡς ἐπιτοπλεῖστον νοήμονες, ἔχουσι ζωηροτάτην φαντασίαν καὶ ἰσχυρὰ πάθη· θαυμάζουσι τὴν φήμην, καὶ ἐπαίρονται εἰς τὰς τιμὰς, ὅσων οἱ σύζυγοι αὐτῶν διὰ τῆς γενναιότητος ἀξιοῦνται εἰς τὴν μάχην.

Τοὺς ἄνδρας διακρίνει ὠραῖον ὑψηλὸν ἀνάστημα· καίτοι δὲ μυώδεις, ποτὲ δὲν εἶναι σωματώδεις. Ἐχουσι πλατὺ μὲν τὸ στήθος καὶ τοὺς ὤμους, στενὸν δὲ τὸ κάτω μέρος τῆς ὀσφύος· μεγαλγχορίους τοὺς ὀφθαλμούς καὶ τὰς τρίχας, ὑψηλὴν ἀλλὰ μικρὰν κεφαλὴν, εὐθεῖαν δὲ στενὴν ῥίνα.

Οἱ Κιρκασσοὶ λαλοῦσι κοινὴν γλῶσσαν, διηρημένην ὁμως εἰς διαλέκτους κατὰ τὰς διαφόρους φυλάς. Πολλοὶ ὁμιλοῦσι τὴν Τουρκικὴν καὶ Ταρταρικὴν, ὅλα δὲ τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα συντίθενται εἰς τὴν ὑστέραν ταύτην, ἐπειδὴ οἱ Κιρκασσοὶ δὲν ἔχουσιν ἰδίους αὐτῶν ἐγγράφους χαρακτῆρας. Ὁ πολιτισμὸς εἶναι εἰς τὸν ἐσχάτον βαθμὸν τοῦ μεγιστᾶνης καὶ εὐγενεῖς νομίζουσι κατασχύνῃ νὰ δύνανται νὰ ἀναγινώσκωσι καὶ νὰ γράφωσι, καίτοι μεταξὺ τῶν κατωτέρων κλάσεων μανθάνουσιν τινες παρὰ τῶν Μουλᾶδων. Ἡ πρακτικὴ φαρμακοποιία, ἣν μετέρχονται ἀποκλειστικῶς οἰκογενεαὶ τινες, συνίσταται ἐξ ἀπλουστάτων κανόνων, μεταδιδόμενων διὰ ζωῆς φωνῆς ἐκ πατρὸς εἰς υἱόν, καὶ περιοριζομένων κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος εἰς τὴν θεραπείαν τῶν τραυμάτων. Σημεῖά τινα ὁμως πολιτισμοῦ ἀρχίζουσι νὰ φαίνωνται μεταξὺ τοῦ λαοῦ τῶν κοιλάδων, οἵτινες εἶναι ἥττον ἄγριοι καὶ μᾶλλον προικισμένοι ἐκ φύσεως παρὰ τοὺς κατοίκους τῶν ὀρέων.

Αἱ κατοικίαι τῶν Κιρκασσῶν εἶναι ἀπλουστάται· εἰς τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡμέρας οἰκαδομεῖται μία· ἐκάστη δὲ κώμη ἔχει σκοπιὰν ἐφ' ὑψηλῆς τινος γειτονικῆς τοποθεσίας.

Ἡ στρατιωτικὴ στολὴ τῶν Κιρκασσῶν συνίσταται ἐκ

περικεφαλαίας χαλυβδίνης, ὅξείας τὴν κορυφὴν, καὶ μὲ μακρὰν οὐρὰν ἵππου κεκοσμημένης· ἐκ τοῦ κάτω μέρους αὐτῆς κρέμεται ἐπὶ τοῦ τραχήλου θωράκιον ἐκ δικτυωτοῦ τεχνουργήματος χαλυβδίνου. Φοροῦσι κοντὸν ἐρυθρὸν χιτωνίσκον, καὶ ἄνωθεν τοῦτου χαλυβδίνον θώρακα ἐστιλβωμένον. Οἱ βραχιόνες των ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος εἰς τὴν χεῖρα, καὶ αἱ κνήμαί των ἀπὸ τοῦ γόνατος εἰς τὸν πόδα, προφυλάσσονται διὰ χαλυβδίνων ἐλασμάτων. Εἰς τὴν ζώνην φέρουσι δύο μακρὰ Τουρκικὰ πιστόλια καὶ ξίφος, καὶ βρόχον εἰς τὴν πλευράν των, τὸν ὅποιον ρίπτουσιν ἐπιδεξιῶτατα ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς τῶν ἀντιπάλων των. Δύο φυσιγοθῆκαι εἶναι προσδεδεμέναι εἰς τὸ στήθος των· Τουρκικὴ δὲ σπάθη, καὶ μακρὸν Τουρκικὸν τουφέκιον, φερόμενον ἐπὶ τῶν νώτων, τελειοῦνσι τὴν στρατιωτικὴν αὐτῶν στολὴν. Οἱ Κιρκασοὶ ἔχουσι θαυμαστὴν ἐπιδειξιότητα καὶ δύνανται, ἐνῶ καλπάζουσιν οἱ ἵπποι των, νὰ πιάσωσιν ἀπὸ τὴν γῆν ἀργύριον μὲ τὴν χεῖρά των. Προσβάλλουσι δὲ μὲ δύο ξίφη διὰ μιᾶς, κρατοῦντες τὰς ἡνίας εἰς τὸ στόμα, καὶ τότε γίνονται ἀληθῶς ἀκαταμάχητοι. Εἶναι δὲ εἰς τὸ ἄκρον φιλοπόλεμοι, καὶ πρὸς τοὺς αἰχμαλώτους αὐτῶν σκληρότατοι. Ῥώσσοι τινὲς ἀξιοματικῶς ἔκοψαν σταυροειδῶς τὰς πατούσας, καὶ ἔρριψαν τρίχας ἵππου εἰς τὰς πληγὰς, διὰ νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἵασιν αὐτῶν. Οὕτω δ' ἐλεεινῶς ἔχων, δυνάμενος νὰ περιπατῇ μόνον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν δακτύλων του, καὶ κατὰ συνέπειαν στερηθεὶς τῶν μέσων τῆς φυγῆς, διωρίσθη νὰ βόσκη πρόβατα, ἕως οὗ ἐπὶ τέλους ἐλυτρώθη ἀντὶ 200 ἄρτων καὶ ἐνὸς κάδου πνευμάτων· ἀλλὰ θέλει μένει χωλὸς διὰ βίου.

Εἰς δύο ἢ τρία μέρη τοῦ ἐνδοτέρου τῆς Κιρκασίας παρατηροῦνται λείψανα παλαιᾶς ἀρχιτεκτονικῆς, καὶ Ἑλληνικαὶ τινες ἐπιγραφαί· τάφοι προσέτι μὲ ὁμοίας ἐπιγραφὰς εὐρίσκονται εἰς διαφόρους τόπους παρὰ τὸν Εὐξείνιον Πόντον. Ὅθεν οὐδεμίᾳ μένει ἀμφιβολία ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς πολιτισμὸς εἶχε προοδεύσει μέχρι τῆς ἀπομεμακρυσμένης ταύτης χώρας. Εὐρίσκονται δὲ πολλάκις καὶ πέτρινα εἰδῶλα παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Κουβάν, ἐξ ὧν ἀποδεικνύεται ὅτι ἦσαν ποτε αὗται ἡ κατοικία τῶν Μογγόλων καὶ Ταρτάρων, οἵτινες ἐπρέσβευον τὸν Λαμαϊσμόν, πρὶν ἀσπασθῶσι τὸν Ἰσλαμισμόν.

ΟΛΛΑΝΔΙΚΑΙ ΑΠΟΙΚΙΑΙ ΕΙΣ ΤΑΣ ΙΝΔΙΑΣ. Η ΝΗΣΟΣ ΙΑΥΑ. ΤΟ ΕΝ ΑΥΤΗ ΔΕΝΔΡΟΝ ΟΥΗΑΣ.

Ἡ ΟΛΛΑΝΔΙΑ ἐξουσιάζει πρὸς τὰ νότια μέρη τῆς Ἀσίας κράτος εὐρύχωρον, ὅπου ἡ φύσις ἐπεδαψίλευσεν ὅλα τὰ πλούτη αὐτῆς, ἐκτεινόμενον ἐπὶ τῶν μεγάλων νήσων τῆς Ἰαύας, Σουμάτρας, Βορνέου, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν Κελεβῶν καὶ Μολουκῶν. Ἡγεμόνες, σουλτάνοι, βασιλεῖς καὶ εἰς μάλιστα αὐτοκράτωρ ὑποτελοῦσιν εἰς αὐτὴν, καὶ κυβερνῶνται κατὰ τοὺς νόμους τῆς.

Τὰ ὠραῖα ταῦτα μέρη, καλούμενα συνήθως Ἀνατολικά

Ἰνδία, κατεκτήθησαν ὑπὸ τῶν Ὁλλανδῶν ἐκ τῶν Πορτογάλων καὶ τῶν ἰθαγενῶν ἡγεμόνων· ὑπέκειντο δ' ἐπὶ διακόσια ἔτη εἰς τὸ μονοπωλεῖν μιᾶς ἐμπορικῆς ἐταιρείας. Ἡ Βαταύια, πρωτεύουσα τῆς νήσου Ἰαύας, δύναται νὰ συγκρηθῇ ὡς πρὸς τὰς οἰκοδομὰς, τὴν λαμπρότητα καὶ τὸν πληθυσμὸν μὲ τὰς μεγαλητέρας τοῦ κόσμου πόλεις· βλέπει τις ἐν αὐτῇ ἀνθρώπους πανταχόθεν τῆς οἰκουμένης, καὶ ἡ ποικιλία τῶν φορεμάτων, τῶν διαλέκτων, καὶ τῶν ἐθίμων εἶναι ἄπειρος. Τὰ λαμπρὰ θεάματα, ἅτινα πολὺν χρόνον ἐφείλκουν τοὺς ξένους εἰς τὴν Βενετιάν ἐν καιρῷ τῆς ἀποκρεω, διαλάμπουσι πάντοτε εἰς τὴν Βαταύιαν διὰ νυκτός τε καὶ διὰ ἡμέρας· αἱ ὁδοὶ αὐτῆς πληθύνουσιν ἀνθρώπων ἀενάως. Ἡ μεγάλη αὕτη πόλις κατέστη, ἐν ἐνὶ λόγῳ, τὸ κέντρον ἐμπορίου, ἐπεκτείνοντος τοὺς κλάδους τοῦ ἐκ τῶν Ἠνωμένων πολιτειῶν τῆς Βορείου Ἀμερικῆς μέχρι τοῦ Ἰαπωνικοῦ κράτους.

Ὅλα τὰ μεμακρυσμένα ταῦτα μέρη ἦσαν ὀλίγον γνωστά εἰς τὴν Εὐρώπην μέχρι τοῦ 1817, ὅποτε ἐξεδόθη ἐν Λονδίνῳ τὸ σύγγραμμα τοῦ ἱππότης Σταμφορδίου Ράφλου*, ὅστις εἶχε πολλάκις περιέλθει τὴν νῆσον Ἰαύαν καθ' ὅλα τὰ μέρη αὐτῆς· μετ' οὐ πολὺ δ' ἐφάνη ἡ ἱστορία τοῦ Ἰνδικοῦ Ἀρχιπελάγους παρὰ τοῦ Κρόφορδ, παλαιοῦ ἀπεσταλμένου τῆς Ἀγγλίας εἰς τὰς χώρας ταύτας.

Τότε μόνον ἔγινε γνωστὴ ἡ ἀξιολογότης τῆς Ἰαύας, ἥτις εἶναι κατὰ τὴν ἑκτασιν ἰσομεγέθους μὲ τὰ δύο τρίτα τῆς Μεγάλης Βρετανίας, καὶ ἥτις περιέχει πέντε ἑκατομύρια κατοίκων. Ἐρείπια ἐν αὐτῇ ἐπίσης ὠραῖα καὶ μεγαλοπρεπῆ, ὡς τὰ ἐρείπια τῆς Ῥώμης, μαρτυροῦσιν ἀρχαῖον καὶ ὑψηλὸν πολιτισμόν. Ἡ νῆσος Σουμάτρα, μᾶλλον τῆς Ἰαύας ἐκτεταμένη, δύναται νὰ λάβῃ ἔτι μεγαλητέραν σημαντικότητα. Τὰ τῶν Κελεβῶν δὲ καὶ Μολουκῶν νησιά εἶναι τερπνοὶ παράδεισοι, οἵτινες, καίτοι κείμενοι πλησίον ὀρέων πυριπνεύστων, ἀνακαλοῦσιν εἰς τὴν μνήμην τοῦ θεατοῦ τὴν γοητικωτάτην τῆς Νεαπολεως καὶ τῶν πέριξ αὐτῆς παραλίων· πρὸς τὸ βόρειον δὲ μέρος αἱ νῆσοι Φιλίππειοι, ὑποκείμεναι εἰς τοὺς Ἰσπανοὺς, παρουσιάζουσιν εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν ἐμπόριον πηγὰς ἀνεξαντλήτους.

Ἡ σύντομος αὕτη περιγραφή δεικνύει ἀρκετὰ τὴν σημαντικότητα τοῦ Ἰνδικοῦ Ἀρχιπελάγους, ὅπου οἱ Ὁλλανδοὶ ἔχουσι τὴν μεγαλητέραν δύναμιν, ἀποκτηθεῖσαν διὰ πολυχρονίου κατοχῆς, καὶ διὰ τοῦ ἐμπορίου, τοῦ ὁποίου εἰς τινὰ μέρη διετήρησαν τὸ μονοπωλεῖν.

Μεταξὺ τῶν ἐν τῇ νήσῳ Ἰαύᾳ κυριωτέρων φαινομένων, τὸ δένδρον Οὐπας ἐφείλκυσε ποτε ζωηρότερον τὴν προσοχὴν τῶν Εὐρωπαίων· διάφοροι παράδοξοι διηγήσεις διεδόθησαν περὶ τῆς δηλητηρίου αὐτοῦ δυνάμεως.

Κατὰ τὰς διηγήσεις ταύτας τὸ δένδρον Οὐπας εὐρίσκειτο εἰκοσιεπτὰ λεύγας μακρὰν τῆς Βαταύιας, καὶ δεκατέσσαρας μακρὰν τῆς ἑδρας τοῦ αὐτοκράτορος εἰς βαθείαν τινὰ

* Ἴδε Ἀποθ. Τόμ. Α'. Σελ. 60-62.